

Samuel de Léuk

1883.

Tizenkettedik évfolyam.

TORONTÁL.

27-ik szám.

Csütörtök, július 5-én.

VEGYESTARTALMU HETILAP. — A MEGYE KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint egyszer, csütörtökön.

Szerkesztői iroda:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beckereken.

Előfizetési feltételek:
Egész évre . . . 6 ft. | Félévre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

Hirdetések és melléletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 ft. 50 krral számítva — minden nyelven fölvetetnek a kiadóhivatalban. — Kéretik az iktatási díjakat az iktatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétethetnek.

Hivatalos hírdetések:
A „Torontál”-ba iktatandó hivatalos hírdetések díjai előlegesen beküldendőek, még pedig 100 szóig egyszeri hírdetésért 1 ft., 100–200 szóig 2 ft., 200–300 szóig 3 ft. és így tovább. Azonfelül minden egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj és az esedékes nyugtábelvétel is beküldendő.

Magán hírdetések:
A 3-hasabos garmondsorelő hírdetésnél 6 kr., többszörindúl 4 kr. Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beckereken, hova az előfizetési pénzek és iktatási díjak küldendőek.

Előfizetési felhívás

„Torontál”

1883. évi III-ik negyedére.

Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, hogy megrendeléseiket minél előbb megtenni sziveskedjenek, hogy a lap pontos szétküldésében fennakadás ne történjen.

Az előfizetési pénzek egyszerű póstaútvánnyal a „Torontál” kiadóhivatalához (Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájába) czimzendők.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Fél évre . . . 3 ft. — kr.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

Nagy-Beckerek, 1883. évi június hó 21-én.

A „Torontál” kiadóhivatala.

Vasuti óhajok és vasuti szükségletek.

I.
Aki manapság a vaspályáknak közgazdasági, művelődési és politikai tekintetben való hatásairól s előnyeiről akar bennünket meggyőzni, az Athénbe vizsgát, Dunába hord vizet; mert a vaspályahálózat ökonomiai és kulturális befolyása ismeretlen lehet a sarkföldi csukcsok előtt; háborút a vasutak ellen indíthat kereskedelmi és hadászati hegemoniáját feltéve, a kínai: amde mi, itt Közép-Európában, a művelődésnek kelet felé leghivatottabb misszionáriusai és letéteményesei, némileg megütköznek azon, ha a sinek fiziológiájáról tartanak előadást.

Korunk szellemének elvitázhatatlan iránya, hogy az állati erők lehetőleg mechanikus erővel pótolassanak és most már nem az a kérdés építsünk-e vasutakat? hanem az: miképp építsünk? Ma már szubtilisebb megkülönböztetések foglalkoztatják ugyanis a nemzetgazdákat. Élénk eszmeharczok folynak az iránt: mi a helyesebb, azon politika-e,

mely a vaspályákat állami kezdeményezéssel, állami protekció és egyeduróság alatt építteti és a sinközlekedést egészen állambatósági tekintély alá vonja? azon politika-e, mely a vasúti vállalatoknak kamatgaranciát biztosít? avagy azon politika-e, mely a társadalom és magánosok kezébe teszi le a vasúti ügyet?

És itt kezdődnek csak igazán a részletek részletei, a distinkciók distinkciói; mert egészen más szempont alá soroztatnak a főpályák, melyek a politikai, társadalmi és közgazdasági élet gyújtóit kapcsolják egybe és a nemzetközi forgalom céljainak szolgálnak; ismét más szempont alá esnek a másodrendű vasutak, melyek az állam alárendeltek, de területileg kiterjedtebb részeinek a főpályák halozatával összeköttetést állítják helyre, és végül különös szemügyre vételt igényelnek a helyi érdekű vasutak, melyek szűkebb gazdasági körben a helyi forgalom céljainak szolgálnak.

Nem szándékunk e helyütt a vasúti politikának magas régióiban röpködve, vitakozni a fölött: az államvasúti rendszer jobb-e a magánvasúti rendszerénél; hiszen szerény szavunk e részben az eszmék harcához alig birna új érvel járulni; — hanem a főispánunk ő méltósága által e hódítódként tartott értekezlet pendantjákként, megyénk és városunk forgalmi érdekeihez némi adatot szolgáltatni, némi óhajt hangoztatni, eszméket felkölteni és a vasúti ügy tekintélyeinek nézeteit, apró pénzre váltva, a nagy közönség közé vetni szándékunk.

Kállay Béni, e tudós államférfiunk, közel két éve egy röpiratot bocsátott ki az „olcsó vidéki vasutakról” és ebben az arad-körösvölgyi vasut keletkezésének és létesítésének történetét vázolván, e vasut példáját élénk tűzve, azon eredményre jut: „hogy lehetséges hazánkban állami segítség, pénzintézetek közvetítése nélkül, kizárólag az érdekelt vidék önerején és belföldi szakférfiakkal oly vasutat építeni, mely nemcsak aránylag, de tényleg is olcsó és mellett teljesen megfelel a forgalom követelményeinek, sőt meglehetősen nagy jövedelmet is hajt. (Id. m. 106. l.)

A szaktudomány emberei közül Stern József ausztriai mérnök imént bocsátott közzé egy füzetet: „Die Öko-

nomie der Localbahnen”, amelyben meggyőző érvekkel fejteti a helyi érdekű vasutak jelentőségét és részletekbe menő utmutatásokat nyújt a lokális vasutak építése, felszerelése és üzeme tekintetében.

E két munka vezéreszméinek világánál igyekszünk megyénk forgalmi szükségleteit, különös tekintettel Nagy-Beckerek városára, mint központra, — fejtegetni . . .

A helyi érdekű vasutaknak az a jellegük, hogy mind építésüket, mind üzemüket tekintve, a lehető legcsekélyebb költséggel, a lehető legnagyobb sikert érik el: eszerint a helyi érdekű vasutak nemzetgazdasági intézmények, melyeket, hogy céljuknak megfeleljenek, a közgazdaság alapelvei szerint kell építeni és föntartani.

Minél olcsóbbak a szállítási díjak, annál nagyobbak a helyi érdekű vasutak előnyei; hanem viszont a szállítási díjak szoros összefüggésben vannak az építési tőkével és az üzem költségeivel; mentől kisebbek ezek, annál alacsonyabbak a tarifák, annál gazdaságosabb maga a vasut.

Ilyen, igazán olcsó vidéki vasutakat kívánunk mi Torontálmegyének, mely télen-nyáron a közlekedés mizériáival küzd. Ezen „átalános ismert hátrány” szolgált a nagyikinda-nagybeckereki vasut kiépítésének egyik indokál; ugyanaz birta reá főispánunkat, hogy az érintett értekezletet egybehija.

Hallottunk terveket, megjelöltettek vasúti irányok, történt szincerezálás a tekintetben, mit akar és mit nem akar az osztrák államvaspályatársulat, elhatároztuk, hogy — akarunk vasutat minden irányban. De mindez még csak az agyvelők khaosza, ködös óhajások hangoztatása volna.

Most, ha már egyet aludtunk a hallott tervek fölött, ha azokat megfontolás tárgyává tettük; most, midőn megalakítottak a központi és vidéki bizottságok: kezdenek majd az új vasúti tervek az éji homályból kibontakozni és most gondolkodunk afölött, vajjon a tervezett vasutvonalak megfelelnek-e és ha igen, mennyiben felelnek meg megyénk és városunk forgalmi és kereskedelmi érdekeinek? avagy talán ajánlatosabbak volnának más irányok? és ha e kérdésekre megfeleltünk, gondolkodjunk afölött, miképp valósíthatjuk meg, a kivitelben legcélszerűsábrabb, azon ideált, melyet

ekép jelölünk meg: „igazán olcsó vidéki vasutakat!”
E kérdésekre fogunk feleletet adni jövő czikkeinkben. Dr. S. F.

Torontálmegye törvényhatósági bizottságának

1883. évi június 20-án s következő napjain tartott rendkívüli közgyűlésén tárgyalta ügyek sorozata.

- (Folytatás.)
- Dobricza község képviselő testületének határozata, mely szerint Nyágul Lázár ottani lakosnak osztályozás folytán szükségessé vált 600 []-nyi házhely lérséget engedett át. — Helybenhagyatott.
 - Grabác község képviselő testületének határozata, az általa teljesítendő papi szena szállítás kötelezettségének megváltása tárgyában. — Kiegészítés végett visszadotott.
 - Kapunasz János idvori lakosnak és korcsmáltatási jog haszonbérőjének Idvor község képviselő testületének határozata ellen. — A képviselő testületi határozat fenntartása mellett, a mennyiben felfolyamodó magát jogaiban sértve érezne, bírói utra utasították.
 - Szakula község képviselő testületének határozata a felfogadott községi felelős örök fizetése tárgyában. — Kivételesen helybenhagyatik; a képviselő testület a bel és külrendőrségnek jövőbeni kezelése végett szabályrendelet meghozatalára utasították.
 - A megyei számvevőségnek jelentése Botos község 1877. évi volt felelős számadók tárgyában. — A számadók ez évi számadások felelősége alól felmentettek.
 - Borcsa község 1883. évi felülvizsgált pótköltségvetése. — Helybenhagyatott.
 - Maszott községének 1882. évi árverésztárának felülvizsgált számadása. — Helybenhagyatott.
 - Henfeld községének 1882. évi árverésztárának felülvizsgált számadása. — Helybenhagyatott.
 - Nagy-Beckerek város polgármestere bemutatja az italméresi jognak megvétel tekintetében a kir. kincstárral kötött örök adás vételi szerződést. — Helybenhagyatott.
 - Ugyanaz bemutatja a Pesti hazai első takarékpénztár egyesületől felveendő s az italméresi jog megváltására megkivántató 540,000 frtos kölcsönre vonatkozó közjegyzői okmányt; megerősítetett.
 - Franyova községének a bel és külrendőrség kezelése tekintetében alkotott szabályrendelet. — A küldöttségnek kiadott.
 - Alispáni előterjesztés folytán a marhatörzskönyvezés körül felmerült teendőök után szedhető díjak és pedig: 1) minden szarvasmarhának a törzskönyvbeni bejegyzésért és bélyeggel való ellátásáért 10 kr.; 2) a törzskönyvben előfordult változások keresztül vezetéseért és a vásárra szóló igazolványok kiállításáért 5 kr. — Az indítvány elfogadott, a szedendő díjak ahoz képest megállapították.
 - Rudolfsnad község határozata a község által a kincstártól megvásárolt földek váltásdíjának törlesztésére felveendő kölcsön tárgyában. — Jóváhagyatott.

TÁRCZA.

Hegedüs Miklós szeretett öcsémhez.

Tréfás sorsunk azt akarta,
Hogy mi páva tollat nyerjünk,
És azzal a dicsőségnek
Kínai jelvényt emeljünk.
Mind szép! De baj, hogy én annak
Viselésődját nem tudom, —
Mond meg hát te hová dugod?
Mert én szintén oda dugom.
Don Gunarosz.

Az állami és törvényhatósági tisztviselők nyári mulatsága.

A július 3-iki nyári multság minden ízében oly jó sikerült, hogy emberi természetünk szokásaként arról néhány napig szívélyesen és kedélyesen fogunk megemlékezni. Én ugyan nem vagyok barátja a kölyök agyak, lombokat és nőket megremegető dur-

rogatásának, de minthogy még sem kívánhatom, hogy az ilyen mulatságra beharangozzanak, propter bonum pacis, szívesen eltúrom füleimnek ilyen megszokott módon való bosszantását.

A miat a durranások elhangzottak, azonnal népesedni kezdett a költőileg és izléssel kidíszített kasinó kertjének minden zege-zuga. Naplemenetkor már fényben uszott az egész helyiség s a szokatlanul nagy számban résztvevők között nem volt könnyű az ismerősöket feltalálni.

Nagy-Beckerek színe-java részt vett ez ártatlanul kedélyes, és lelket-szívet üdítő szórakozásban.

A séta párosan és páratlanul megkezdett, és öröm volt hallani a társalgásokat, és megfélelni a suttozásokat, amelyek jobbra a sziv világából szállottak az alkakra, és a mult, jelen és jövő örömeit és fájdalmait, vagy eshetőségeit érintették.

A szabadban az illem korlátain belül minden szabad, az érzelmek parijait pedig mi sem sarkantyuzza oly kegyetlenül, mint a lámpionok tarka-fénye, a hold költői halvány-sága, s a csillagok tüzes szemü ragyogása.

Mikor fenn a parkban egy-egy mélyebb sóhaj elhangzott, az alantabb idők mindannyi-

szor megjedtek, hogy valami villanyos felleget kergető szél kerekedett.

De hála Istennek az ég az éjjeli órákban olyan tiszta maradt, mint a kincstári ügyész és a tiszb. főjegyző fehér nadrága.

Hála és köszönet érte kedves hölgyeinknek, hogy a kedélyesség e keresetlen ünnepélyén udvös előzményt alkotva, egyszerűen izletes toilletében jelentek meg.

Az üdítő séta után a közönség az asztalok köré gyűlt vacsorálni. Andrassy Miska barátunk inspektója mellett, a konyha szállítványai, megféleltek mind az ingyenczek, mind pedig az erősebb táplálékot keresők követelményeinek.

Vaddisznó hiányzott, de a szelid disznó karaj jelzése alá, Marschall is nyugodtan alá írhatta volna a nevét.

Volt fagyalt és Czukkertort is. — Szeretett Noa öcsém ez utóbbiból nem kért, hanem szemével dühösen végig nézte.

A pecsételt borosüvegek legyőzték a nyitott borosüvegeket.

A vacsora után tüzijáték következett. A kén és szén titksáiba nem egészen beavatott pyrotechnikusok Jankó és Mészáros mindent elkövettek, hogy magokat megebezzék,

a nézőket pedig a la Nero felgyujtogassák. Azzal az eszközökkel azonban és jártassággal, melyekkel rendelkezettek, néhány kitűnő produkáltak. Fénygolyóikat pedig Stuver is elvállalhatta volna.

A díszítés körül szerzett érdemeikért: Mészáros, Orosi, Keresztes és Balázsházi fogadják a közönség nevében is legőszintébb elismerésünket és köszönetünket.

Mindenhol ott lebegett szeretett főjegyzőnk Rónay Jenő finom izlésű és tapintatosan rendezkedő szelleme, mely a bokros elfoglaltatás mellett is, mindig kész szolgálni azon érdekeknek, melyek a kedély és szórakozási örömek ártatlan igényeit érvényesítik.

Az éjjeli órákban a kasinó terme nyílt meg az arany ifjúságnak, azon boldogoknak, a kik a tánc élvezetében nagyon sokat tudnak még feledni, és nagyon sokra képesek visszaemlékezni.

A nő-vendégek listájával úgy járnánk mint egy jól összepaklizott kártyával, valahányszor huznánk, mindég egy-egy királynét kellene kihuznunk.

A nap már ragyogott, mikor a vendégek zöme távozott.
Lauka.

Szeleus község határozata a községi bíró házának tűzár elleni biztosítása tárgyában. — Helyben hagyott.

Pavlovits Anna nagy-kikindai lakosnő mint a ker. kórház alap adós fizetési halasztás iránti kérvényének — hely adott.

Tolvádia község határozata egy új tanítói lak építése tárgyában. — Jövahagyott.

Csávossy Ignác felebbezése Rom.-Szárca község 1882. évi költségvetése ellen. — Felülvizsgálat végett a megyei számvevőségnek kiadott.

Beodra község határozata a felekezeti tanítók fizetése kiszolgáltatása tárgyában. — Jövahagyott.

Tisza-Hegyes község 1883. évi pótköltség előirányzata. — Jövahagyott.

A nagy-kikindai gymnasium czéljára átengedendő kincstári épület átalakítási terveze és a vonatkozó költségvetés. — Elfogadott, és a n. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz jövahagyás végett felterjesztetett.

Alispáni előterjesztés, melyben a Nagy-Kikindán felállítandó szövő-iskola felügyeletét megbízandó bizottságba két tagot kérésztani. — Hertelendy Gyula és Kikindai Ferenc megye bizottsági tag urak választattak meg.

Jegyzőkönyv.

Felvetett Nagy-Becskereken Torontálmege közigazgatási bizottság gyámügyi küldöttségének 1883. évi június hó 11. tartott rendes ülésében.

Kudrin Alexandra dolovai lakosnak a néh. férje Kudrin Illia hagyatéká egyrészenek elárvereztetése és a gyámrendelés iránt 13309 sz. ex 1882. alatt hozott árvaszéki végzés elleni felebbezése. — Az előadónak javaslata, melyben az árvaszéki végzésnek kezelés tekintetében intézkedést helyben hagyatni, ellenben a gondnok kinevezésére vonatkozó részét feloldatni véleményezi, egyhangulag elfogadjatik, határozattal emeltetik.

Mirts Illia pészaki lakosnak a megyei árvaszék részéről kk. fia eltarására megállapított összeg kifizetését elrendelő 19818. sz. ex 1882. végzés elleni felebbezése. — Az előadó javaslata, hogy a kk. apja évi 24 forinttal az eltarási költségekhez hozzájárulni és az apával együtt az anya is köteleztessék közös gyermeküket tartani, egyhangulag elfogadjatik, azon hozzáadással emeltetik határozattal, hogy ezen intézkedés csakis ideiglenes.

Wuchetich Endre módosi ügyvéd, mint néh. Rosenber Regina örökösai képviselőjének a hagyatékhoz tartozó kötvények kiadását megtagadó 4395-83. sz. végzés elleni felebbezése. — Az előadó javaslata, melyben a felebbezést végzés helyben hagyatni véleményeztetik, egyhangulag elfogadjatik, azon hozzáadással emeltetik egyhangulag határozattal, hogy felebbező ügyvéd, ha további 15 nap alatt az átvett árpapézeket nem fizeti be, a másodfoku határozat jogerőre emelkedésekor az ügyesség által beperlendő és egyszerűsített az ügy állása az árvaszék részéről az ügyvédi kamarának bejelentendő.

Hesz Ferenc és kk. gyermekei szakulai lakosoknak az apai hatalom megszüntetése és Hesz Józsefnek gondnokká kinevezését iránt 17791-82. sz. a. hozott végzés elleni felebbezése. — Az előadó határozati javaslata, melyben a felebbezést végzés feloldása mellett a tényállás kiderítése czéljából új tárgyalás elrendelése véleményeztetik, egyhangulag elfogadjatik, határozattal emeltetik.

Hirschl Ábrahám t.-sz. m. m. lakos, mint néh. Szávits Szilárd kk. örökösai tulajdonát képező nemesi birtok hasznosítójának 2559-82. számú másodfoku határozat elleni felebbezésre vonatkozó belügyministeri harmadfoku határozat. — Az előadó javaslathoz képest ezen harmadfoku határozat további intézkedés végett a megyei árvaszéknek kiadatik.

Urosov István számosi lakosnak az általa Gibanicsa Nikola gyámtól megvett birtok felletti szerződés helyben hagyását megtagadó 5256-83. számú végzés elleni felebbezése. — Az előadó javaslata, melyben a felebbezést végzés ellen kőzvetett felebbezés feloldása mellett helyben hagyatni véleményeztetik, egyhangulag elfogadjatik, egyhangulag határozattal emeltetik.

Wosching György zichfalvi lakos nagykorúsítására vonatkozó 3822-83. számú határozat bemutatja a megyei árvaszék helyben hagyás végett. — A bemutatott árvaszéki végzés, melyben kk. Wosching György nagykorúsítása kimondatik, az előadó határozati javaslathoz képest egyhangulag elfogadjatik.

A Közép-Torontál kerületi papság

a következő átiratot intézte megynék alispánhoz:

Nagyságos alispán Úr!

A Közép-Torontál kerületi róm. kath. papság f. hó 6-án Nagy-Becskereken tavaszi gyűlését megtartván, nem zárhatta be tanácskozásait a nélkül, hogy Nagyságodnak jegyzőkönyvileg köszönetet ne mondjon azon két rendeletéért, melylyel Nagyságod a már fájdalom nagyon is alácsott vallás-erkölcsi érzés újra megszilárdítására törekedett.

Nagyságos alispán Úr! Régi, de a világ végéig eléggé nem ismételték igazság maradt az hogy: „minden ország támasza, talpköve a tiszta erkölcs, mely ha megvész, Róma ledől s rabigába görbed!” ezt zengette felszázad előtt kosztos költők, ezt állítják századok és ezredek óta az emberiség valóban nagy elméi, az emberiségnek valódi jó akarói és jövői, de ezt bizonyítják évezredek óta a történet lapjai is. — A kevély tölgy mindaddig daczol az északi viharral, míg a benne termő fergek erős gyökereit meg nem őrlik, de ha ez megtörtént, egy gyenge szellőtől földre trítettik. Elaljasodás s pusztulás volt mindig azon két elkerülhetetlen lépcső, melyre minden nép a tiszta erkölcsök elvesztése után lépni kénytelen, s a megromlott erkölcsök annál biztosabban pusztító mérge, minél kisebb azon nép, melybe magát befészkelte, minél súlyosabbak azon feladatok, melyeket a helyzet s a történet rak ily nép vállára, s minél mostohábbak azon körülmények, melyek közé a sors ily népet helyeztet. Nemzetünknek mindháromból bőven kijutott.

Csekély számunk, szép és dicső, de terhes misszionk, s mostoha helyzetünk közepette, egy ezredév óta a vallásosság s a teljes szépségben csakis ebből folyható tiszta erkölcs s egyéb a nemzeteket eltető s fenntartó erények volt az, mi nemzetünk anyai ellenség, oly sok vész és vihar közepette nem csak megtartott, de századokon át képessé is tett hivatásunk teljesítésére. Ha ezen alap elkorhad, ha lábaink alól ezen alapot kiskitani engedjük, akkor nem kell vész, nem kell vihar, maga a béke biztosabban megteremtí azon kort, melyben a magyar nemzetiség s vele együtt a magyar hazá volt, de nem lesz.

Igy lévén meggyőződve, szívünk mélyéből örülünk mi, örültek hveink s örültek kétségkivül mind azok, kiknek ez életben vezérítő csillagait nem a ma nagy zajjal, meteorok keletkező s holnap egész esendben, fiatal koruk daczára életgyengeségben kimuló frázisok, hanem az évezredek tapasztalatai által valóknak bizonyult s megszentelt eszmék képezik, midőn Nagyságodnak kétréndbeli, a vadházasságokat s a vasár-és ünnepnapok megszenteltelintését megtagadni czélzó rendelete tudomásunkra jutott. Adná a Mindenható, hogy azok bőséges gyümölcsöket teremjenek!

Azért nem csak mint rk. lelkesek, habár mint ilyenek is e hazának gyermekei vagyunk, hanem mint e hazának polgárai is, kik mint ilyenek szintén csak azt óhajthatjuk, csak azért esdünk a Mindenhatóhoz, hogy ruhazza fel áldásával e hazát s ennek elérhetése végett mindenekelőtt tegye jóvá, munkássá e nemzetet, csak köszönetünket fejezhetjük ki Nagyságodnak, látva és tapasztalva Nagyságod jóakarát, melylyel a mi törekvéseinknek s fáradozásainknak is sikerét biztosítani s előmozdítani törekszük. Adjon a Mindenható Nagyságodnak erőt s kitartást, hogy e szűkebb hazánk elén minél több éven át fardozva, fáradozásainak gyümölcsét láthassa és élvezhesse.

A nagy-becskereki munkakiállítás megnyitása.

Városunk történetében fontos mozzanatot fog mindenkor képezni azon ünnepély, mely mult hó 29-én a községi népiszkola disztermében lefolyt. Előkelő polgáraink, valamennyi hivatal képviselői ünnepélyesen nyújtottak itt kezét derék iparosainknak jelöl annak, hogy az iparos eszmék és törekvések nem csak visszhangra találhat városunkban, hanem az azok terjesztésében és megvalósításában fardozók az egyesek egy mint testületek anyagi és szellemi támogatására mindenkor számíthatnak.

Az ünnepély 11 órakor vette kezdetét. A diszterem nem fogadhatta a meghívott testületek valamennyi képviselőit. Ott voltak Hertelendy József főispán, Tallián Béla alispán, Varady Mihály törvényszéki elnök, Steinbach Antal kir. tanfelügyelő, Schaffer Antal apát, Arányi Béla, Szathmári Kálmán, Lauka Gusztáv, Enyedi Béla, Kovács Ágoston, Steiner Géz, Franz I. L., a népiszkolai, gymnasiumi tantszület, az állami és közigazgatási, valamint a városi hivatalok képviselői, a hölgyek közül Enyedi Beláné, Zaka Gyulané, Dienstl Emilia, Moratti Emma stb. urhölgyek.

A kiállítás két terme, melyben 126 kiállítás 408 tárgyalást volt képviselve, ekkor még be volt zárva, melyet Kulifay Lajos polgármester, mint a kiállítás bizottság elnöke, a következő beszéddel nyitott meg:

„Milyen tisztelt közönség! Nem csak elterjedve, de általánosan is elfogadva van azon nézet és meggyőződés, hogy hazánk közgazdasági viszonyai csak akkor indulhatnak fejlődésnek, valódi haladásnak és javulásnak, hogy hazánk csak akkor fogja kiállítani Európa kulturállamaival a versenyt, ha a közgazdasági egyéb tényezőkkel együtt s azok mellett az ipar is fejlesztetik s lépésről lépésre előre

halad, s hogy e téren a kívánt eredményt csak akkor érhetjük el biztosan, ha elméletileg és gyakorlatilag, illetve szakszerűleg képzett és mivel iparos osztályt nevelünk és teremünk.

„E nézet- és meggyőződéstől indítva a városi képviselőtestület, a helybeli egyesült ipartársulat kezdeményezésére, már évek előtt felállította és berendezte városunkban az iparos tanonciskolát, a melyben a tanoncok elméleti kiképzésében részesülnek. Hogy mennyire égető szükség volt ez iskolának felállítására, azt hiszem, nem szükséges itt az alkalommal fejtegetnem, mint szinte azt sem, valjon megfelelt-e az teljesen feladatának. Ezeket az ezen tanítézet állásáról, haladásáról és működéséről évenként kiadott és kiadandó értesítők és a vizsgák, melyek ez évből a mai napon veszik kezdetüket, elég világosan igazolják és feltüntetik.

„Az elől mondottakban vázolt czél megközelítése végett, ugyancsak az egyesült ipartársulat kezdeményezésére, határozottat el az idén — és ha a körülmények és viszonyok engedik a jövőben is évenként — az iparszkolai zárvizsgákat városunkban munkakiállítással is egybekapcsolni, a mely munkakiállítás az iparos segédek és tanoncok vesznek részt, s kelnek egymással nemes versenyre s állítják ki munkáikat.

„E kiállítás czélja tehát csakis a tanoncok gyakorlati képzése, a segédek és tanoncok izlésének nemestése s a különböző munkakörökre, munkásságra, versenyre való ösztönzése és buzdítása.

„Mennyire sikerülend ez irányban szerény működésünk és fáradozásunk által is a czélt, hazánk és városunk iparának felvirágzását előmozdítani, megközelíteni, azt nem e kiállítás eredménye, azt a jövő fogja igazolni.

„Szerény fáradozásunk alkalmával jól esett tapasztalunk, hogy törekvünk egy a nagyméltóságú m. kir. belügyministerium, mint szinte a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium részéről is a legmelegebb támogatásra talált; hasonló buzdítással és nemes pártolással találkoznak Torontálmege törvényhatósági bizottságánál, a temesvári kereskedelmi és iparkamaránál és Nagy-Becskerek városa képviselőtestületénél is; minél fogva kedves kötelességet teljesítik, midőn a kiállítási bizottság részéről és nevében ez alkalommal is meleg köszönetet mondok a szives támogatásért egy az említett magas ministeriumnak, mint szinte Torontálmege törvényhatósági bizottságának, a temesvári kereskedelmi és iparkamarának és Nagy-Becskerek városa képviselőtestületének is. De nem csak az említett hatóságok és testületek részéről nyertünk támogatást, hanem mindenünben, a hová csak fordultunk, a hová csak meghívóinkat szétküldöttük, s a nagy közönség részéről is, őszinte buzdítás, részvét és érdeklődés nyílvánult törekvésünk iránt. Mind e körülmények és jelenségek kiállítási bizottságainak, hogy hazánk iparának fejlesztésére, felvirágzására közrehatni, közremunkálkodni mindnyájunknak hazafias kötelességünk, és hogy e kötelességnek mindnyájan élénk tudatával bírunk, és hogy e kötelességet mindannyiszor, valahányszor arra alkalom nyílik, szívesen és örömmel teljesítjük is.

„Milyen tisztelt közönség! A ma megnyitandó kiállítástól ne méltóztatassanak valami nagyot, sokat és rendkívül várni és kívánni; nem iparkiallítás ez, hanem szerény munkakiállítás a helybeli szorgalmas, józan és munkakész és képes iparossegédek és tanoncok munkáinak kiállítás; nincsenek e kiállításban műkincsek és remek, de hisz ilyeneknek kiállításra nem is képezte törekvésünk czélját. Törekvésünknek s e kiállításnak egyedüli czélja volt, mint már fentebb is emlitem, az iparos tanoncok gyakorlati képzése, a segédek és tanoncok izlésének nemestése s a különböző munkakörökre, munkásságra és nemes versenyre való serkentése.

„Nem mulasztatom el ez alkalommal a nagy közönséget ismételve fölkiérni, hogy minden ez irányban törekvését a jövőben is elősegíteni és támogatni sziveskedjenek, az iparosokat pedig, hogy a vezetésükre bízott segédek és tanoncok elméleti és gyakorlati kiképzésére a magok részéről is gyakorlati kiváló gondot fordítsanak; végre az iparos segédek és tanoncokat, hogy iparkodjanak magokat megfelelőleg és kellőleg kiképezni, mert csak akkor válhatnak az iparos osztálynak diszere, csak akkor válhatnak a hazának igazi hasznos polgáiraivá. Mert csak ha mindnyájan eleget teszünk e részben hazafias kötelességünknek, ha mindnyájan vállatve működünk közre a kiüztözött czél elérésére, csak akkor, de csakis akkor fog hazánk ipara felvirágozni, hazánk egy szebb és jobb jövőnek elebé nézni, hazánk lakossága és népe jobb létnek örvendhetni. Ugy legyen!

S midőn ezek elborebocsátása után, a munkakiállítás ezennel megnyitottunk nyilvánítom, fölkiérem a melyen tisztelt közönséget a kiállítás megtekintésére és megzemlézésére.

A lelkes eljenzéssel fogadott beszéd után a termék feltárultak s az elnök kalauzálása mellett a meghívott vendégek meglelégedéssel, itt-ott meglepéttel szemlélték a kiállítást, mely az iparos segédek és tanoncok képességéről és ezzel az egyes üzletek életképes voltáról nem csak fényes tanuságot tett, hanem egyszerűsített oly műhelyek létezéséről értesített bennünket, melyek diszere válnak városunknak, de melyeket eddig szerény elvonultság miatt a közönség eddigéle észre nem vett. Hogy többet ne említsünk, Hotton Lajos kesztűs üzlete, Homa Kálmán esztergályos és Bonyháy István kőes műhelye ugyszólván csak a kiállításon lettek ismeretessék.

Helyszüke miatt a kiállítás ismertetéseit a jövő számban adjuk.

A nagy-becskereki főgymnasium az 1882-83. tanévben.

Mint minden évben, úgy az idén is szerkesztőségünk kötelességének tartja, hogy a helyb. főgymnasium működéséről, tanítási és tanulási eredményéről, az intézet külső és belső életéről részint saját tapasztalásunk, részint a hozzánk beküldött értesítő alapján megynék közönséget értesítsük. Annál is inkább érdeklődünk ezen ifjú intézet iránt, mert mint Torontálmege egyetlen főgymnasiuma hivatalon megynék kulturájának előmozdítására és a magyar államiság eszméjének terjesztésére. Bár fölőlesegesen látszik, hogy a kiadott értesítő mellett mi is részletesen írjunk erről az intézetről; mégis időszereben tartjuk az értesítő egyik-másik helyéhez elemkedésünket hozzáfűzni és ennek kapcsán bizonyos dolgokra reflectálni, melyek még megoldásra várnak.

Az értesítő első részében Kemény István tanár a latin nyelvnek a magyar nyelvre való hatásáról értekezik. Bár inkább a szaktudósok mint a nagy közönség számára iratott, a tollal foglalkozó emberek sokat okuhatnak belőle. — A második rész a főgymnasium történetéhez való adatokat foglal magában; ezek közül különösen ki kell emelnünk a tanárok közhasznú és irodalmi működését. A tanárok közül többen a helybeli közművelődési egyesületek igazgatásában és működésében tevékeny részt vettek, felolvasásokat tartottak vagy irodalmi téren léptek fel. Ezt örömmel kell constatálnunk, mert oly korban és oly saját viszonyok közét élünk, hogy az önfeloldozó anyagi haszon nélkül való közművelődési működés a legteljesebb elismerést érdemli meg. Sajnálattal vesszük tudomásul Szathmáry Ákos tanár körünkbeli való végeles távozását, ki öt éven mint tanár a tanulók szeretetét, közhasznú működésével pedig közönségünk tisztetét vívta ki magának. — Az egészségi állapot kielőgő volt, csupán egy halálzási eset fordult elő. A főgymnasiumra fordított költségek 15912 frt és 53 kr-ra ruktak, míg a főgymnasiumi alap jelenlegi állása 18606 frt és 58 kr. Nagyobb mértékű gyűjtés most folyik megynékben, melynek eredményéről annak idején majd megemlékezünk.

Bár reméljük, hogy megynék minden szempárt, jóért és nemeseért lelkesülő közönsége melegen fogja felkarolni ezen dolgot, ajánlatosnak látszik még, hogy ezenkívül sorsjáték rendezésével hozassék össze a megkivánt pénzalap. Korunkban majd minden intézményt sorolász utján létesítenek, hisz csak évekkel ez előtt Bécs városa sorsjátékkal közel egy millió forintot gyűjtött össze egy realszkola alapítására, melynek alapja azóta is adakozások és végrendeleti legatumokkal tetemesen megnövekedett. Szégyen volna, ha Magyarország nem volna képes kulturintézményeit biztosítani és ha ezeknek munkasait a „lenni vagy nem lenni” hamleti problémájával az életben vergődni hagyna. Csupán megynék lelkes fő-és alispánjához valamint városunk fardhatlan polgármesteréhez, kiknek lelkesedésén és hazafiságán eddig semmi sem mult, appellálunk és erős hitünk van abban, hogy e kérdés is csakhamar meg lesz oldva.

Taneszközökre 506 frt 53 kr. fordítottak, melyek közül sok darabot Szathmáry Ákos tanár tervezete mellett helybeli iparosok készítettek. A tanári és ifjusági könyvtár is jelentékenyen gyarapodott vétel és ajándékozás utján. Az ajándékozók közül, kik jelentékeny számu könyvvel gyarapították a könyvtárt, fel-említjük dr. Schwarz Mihály, dr. Mangold Samu ügyvédekét és Lauka Gusztáv szerkesztőt.

A III. fejezet az intézet felügyeletéről és tanári karról, a IV. a tananyag és tankönyvekről, az V. az érettségi vizsgálatról szól. Erettségire 15 jelentkezett, irásbeli 13 tett, kik közül egy visszalepett, szóbeli tehát 12 állott, kik közül 9 érettségnyilvánított, 3 f. évi szeptember havában tehát javító vizsgálatot. A VI. fejezet az ifjuság érdem sorozatát, a VII. a sorozatban használt rövidítések magyarázatát közli. A VIII. fejezet a deakokat segítő egyesületről szól. Minthogy ez az intézetnek új és zenge intézménye, bővebben megemlékezünk róla. Alapításának érdeme föl.

Aranyi Béla igazgatót illeti, kinek kezdeményezésére az iskolai élejejen alakult és ki fardhatlan buzgalommal, és az ügy iránt való lelkesedéssel és áldozatkészséggel teremtette meg. Tőkéje már az idén 1498 frt és 29 kr-ra rug, melyhez alapító, pártoló tagok, megynék és városunk más lelkes polgárai járultak fillérekkel. Jótéteményeit már ez idén is élvezte néhány szegény tanuló. — IX. fejezet a jó előmenetelt tanusított és jó magaviseletű tanuló számára adott jutalmakat sorolja fel. Ugyazonon nemesekbelü adakozók neveivel találkozunk mint a mult években: a vallás és közoktatásügyi ministerium, Zilahy Sámuel budapesti és Schenk Armin helybeli könyvkereskedő, Kulifay Lajos, Arányi Béla, Létmányi Nándor stb. Ezen kívül buzdításul a tudomány és költészet művelésére pályadíjak tűzettek ki. Lauka Gusztáv 2 drb cs. kir. aranyat tűzött ki költői elbeszélésre, Fischer M. és Papp Simon földbirtokosok 2-2 cs. kir. aranyat történelmi dolgozatra, Vattay Miklós földbirtokos 1 drb cs. kir. aranyat a legjobb szaváló számára és Széchenyi Béla gr. Keleti utazása cz. diszmuvet szepiani dolgozatra. Mind e pályadíjakra több mű érkezett be. A többi fejezet statisztikai kimutatásokat és figyelmztetést tartalmaz.

Még egyszer a n.-becskereki községi népiskola vizsgáiról.

A minap egy bizalmas megjegyzést hallottam a nagy-becskereki községi népiskola vizsgáiról a „Torontál” legutóbbi számában meleg elismeréssel írott cikkei alkalmából, hogy ideje is már egyszer, miszerint a n.-becskereki községi népiskola vizsgáiról valaki megemlékezett, mert eddig még nem részesültek a megérdemelt figyelemben.

Ha valamikor, úgy különösen ez idén jogosult ama felszólalás; ha valamikor, úgy különösen ez idén van helyén a megemlékezés; és ha netán a múlt években a közönség részéről e tekintetben valami mulasztás történt, akkor különösen ez idén van indokolt, miszerint azt kipótolni, helyrehozni, kamatoztatómegtéríteni el ne mulasztjuk, mert különösen az ideai vizsgáknak általában kitűnő eredménye pótolni ki, hozott helyre sokat — azoknál, kik a múlt évekről az eredményt illetőleg némi hátralékok maradtak.

Ugy hiszem tehát nem tesztek felesleges dolgot s az előbbi évek mulasztásaival szemben talán nem esem a másik tulságba, midőn a nagy-becskereki községi népiskola vizsgáiról a jelen cikk által ez idén még egyszer történi megemlékezés. Megjegyzem különben, hogy a „még egyszer” czime alatt nem fogok az előbbi cikkekben kifejezett dicséret ismétlésebe bocsátkozni, mert attól tartok, hogy a dicséretnek ismételtése szinte unalmassá válhatnék s így veszítetne melegéből, őszinteségéből; pedig az ideai szép vizsgák nem csak egyszeri nyilvános dicséret és nem csak a másodizbeni megemlékezés, de sőt háromszoros éljen is megilletnének.

Mindamellett, úgy látszik, nem volna helyén már ez idő szerint a dicséret pengetés, mert nem állunk többé, mint az előbbi cikkek-irója még állott, a szép vizsgák közvetlen hatására, hogy ne mondjam, varázsa alatt, ámbar, megvallom, érzem, hogy az elismerés melege, mely bennem a vizsgák óta tart, még most is őszintőző reá.

Czélom ezáltal tehát csak az, hogy egy körülményt kiemeljek, mi a vizsgák jó eredményéhez tetemesen hozzájárult, mely körülmény eddig még nem hathatott közre, mert még nem volt meg; s ez a derék tanítói karunk nemes kötelességérzetén, az iskolásközpont ügybuzgóságán kívül; a városnak a népnevelés szent ügyé iránt derék polgármestere által előreszített áldozatkészsége, mely a népnevelésnek e tanévben egy pompás palotát emelt s a népnevelés oltárára hozott e nagy-szerű áldozat folytán méltán szentélynek tekinthető helyiséget teremtet.

S nem ébreszt-e már maga e méltán szentélynek tekinthető csarnok látása a tanulóknak s a tanulóknak egyiránt ihletet és buzgóságot; míg előbb a vizsgák sikerének nem kis hátrányára voltak azok a szűk, alacsony, homályos odúk, melyek a test fejlődésére károsan s így a lélekre, a kedély és figyelemre is nyomástaló hatottak. Nem-e kell, hogy buzdítsa, lelkesítse a tanítót hivatása iránt, látva, hogy hivatásának magasztossága fényes elismerést nyert az által, hogy a népnevelést nem kunyhó, hanem palota illeti meg.

És míg előbb a szertesztől szört iskolai helyiségek csak az erők szétforgócsolását s a kartársak közti szétbuzást, visszavonást látszott elősegíteni, most az iskolahelyiségek egy fedel alá vonásával a mindennapi együttlést, a kartársi szellem fejlesztését eszközözi, gyakoribb eszmecserékre ad alkalmat, mi a nevelés és oktatásra nézve a vállvetve való műbódésnek s a nemes versenyzésnek jótékony kataszt biztosítja.

Végül én is, mint az előbbi cikkek-irója azzal a biztos reménnyel zárom be soraimat, hogy a jövő évi vizsgák még kitűnőbbek lesznek, mert hiszen minden téren ily a népnevelés terén is a haladás folytonos, a tanítói kar egy év tapasztalásait értékesíthetend, s nem fog kelleni úgy mint az idén, az új iskolépítéssel az átmenet kellemetlenségei által magzavarva, némely osztályban ugyanolyan csak az új év után megkezdeni a rendes tanítást. J. N.

A nagy-becskereki, evangélikus szerint reformált egyház.

Alig van egy-egy szebb hivatás annál, mint a mely jutott osztályrészül az egyházaknak az államokban. „Erdősi lényé képezni az embereket avégből, hogy azok boldogok, hasznos állampolgárok s gyengéd szeretők legyenek — ez röviden kifejezve az egyházak hivatása. Mennél több egyház lép e tekintetben versenyre, a cél annál jobban megközelíthető, elérhető leendő. Ily szempontból véve fel a dolgot csak örülhetünk ha a törvényesen bevett vallásfelekezeti itt vagy ott megtelepedve megkezdik a munkát egyházuk érdekében és igyekeznek azt megszilárdítva látni.

A keresztény egyházakat kiválólag nevezik küzdő egyházaknak... ezen szép de terhes címet a nagy-becskereki keresztény egyházak között jelenben különösen alkalmazhatjuk a nagy-becskereki ev. reformált egyházra, mert ez küzd, küzd a megalakulás, illetőleg megszilárdulás nehézségeivel. De küzd azzal lelkes ügybuzgó harcosok. Vécsey, Vattay, Kulifay, Mencer, Szathmáry, Méhes, Nyáry és a két Dózsa lelkes vezérelők alatt, s így nagy valószínű, hogy küzdelmök nem

soká kívánt végét érndi és megszilárdítva, felépítve látják azon egyházat, melynek érdekében oly odaadlag tudnak munkálkodni már azért is, hogy az ezen egyház által emelendő épületek által is szépüljön a néhány év alatt nagy mérvben szépülő Nagy-Becskerek városa.

Igaz a küzdés hosszantartó és nehéz, mert teljesen magokra hagyatva folytatták azt hosszú éveken át — de a várva vart Sionba való jutás azután hisszük annál edesebb is leendő.

Igen hosszú e küzdés...

Hogy mikor jöttek ide először reformáltak, nem tudjuk, de az ág. h. ev. anyakönyvben már 1820-ban találhatunk azok nyomaira.

Legelőször 1845. kezdettek egyházközséggé alakulni a nagytudományú és erős elhatározottsággal bíró jelenlegi gyulavári lelkes nagytisztelatu Ecsedy Janos tanársága s lelképásztorkodása alatt, az 1848-49. szabadságharcunk alatt az itteni reformáltak elzöldedve, s a protestáns gymnasium felosztatva. Ecsedy urnak megelhetése végett más egyházközségbe kellett menni. S így az egyház megszűnt mint egyház létezni, hanem ismét az ág. h. evangélikusok isteni tiszteletére jártak az itteni reformáltak, fizetve ők is a rendes egyházi adót egészen 1863-ig.

1863. őszén a reformáltak azon kéréső ket terjeszték elő a papválasztó gyűlésen, hogy a megválasztandó lelkes kötelezettségek néhány isteni tisztelet tartására a reformált rítus szerint, mibe az ág. h. evangélikusok nem egyezve bele, a reformáltak Vécsey István ural az előzők a gyűlésről távoztak s megalakították a reformált egyházat, első lelkészül hiva meg abba Balogh Istvánt.

Ezen lelkes alatt — ki maga csekély 400 forintból volt kénytelen élni sokáig — kezdett az egyház egy kissé éledni, és gyarapodni. Az egyház tagok azonkívül, hogy lelkészeket s tanítókat eltarták s a házbérekét fizették, még alapot is gyűjtének az egyház fenntartására, ezenkívül a reformált hitoknoktól némi segély is érkezett, s majd a hamvaiban is áldott özvegy Szathmáryné kegyes szive tett 2500 forint s 900 forint áru bányá részvény örökösösévé. Mindezeket összevéve Balogh István halálakor 9267 forint 11 kr. készpénze volt az egyháznak.

1880. aug. 5-én választották Szalay Józsefet lelkésznek, ki helyét 1881. decz. 21-én foglalta el. Ő állította azonnal, hogy templom és paplak nélkül egy egyház sehogyszem feltehet meg nemes missziójának, de belátta azt is, hogy a helybeli hívekkel e célra megadhatni nem lehet, azért még 1881. év őszén elindult maga személyesen segélyt gyűjteni a következő 1882. évben pedig szintén elindult oly czélból, e két évben tett gyűjtés összes eredménye 13,147 forint 10 kr., melyből 2789 forint 9 kr. a gyűjtésnél előforduló minden kiadásokra — nyomtatványok, kocsi szolgák, sokhelyi tizedek adása s maga ellátása stb. kiadtván, a tisztául megmaradt 10,358 forint 1 kr. átadta az egyháznak, ki most azt részint a helybeli, részint a budapesti és debreczeni takarékpénztárakban saját számadása alatt kezelteti.

Igy a reformált egyház vagyona jelenleg közel 20,000 forint.

Az építés valószínűleg 25—30,000 forintba fog kerülni. Igy még a küzdés 1/3 része hátra van, de reméljük, hogy a ki eddig segíté őket ezután sem fogja elhagyni.

HIRHARANG.

* Személyi hír. Főispán úr ő méltósága szabadsági idejét Karlsbadban töltendő, folyó hó 4-én elhagyta városunkat.

* Kinevezések. Főispán úr ő méltósága, Keresztes Aladár és Ratiu Jakab megyei tb. alszámvevőket az ujonnan rendszeresített két alszámvevői állomásokra helyettes alszámvevők névezte ki.

* A nagy-kikinda — nagy-becskereki vasutvonal megnyitása alkalmával, folyó év és hó 8-án a casino helyiségeiben diszebed és táncvigalom fog rendeztetni, melyre a meghívók már szét is küldöttek. Egy teríték ára 6 forint a borokkal együtt.

* Homolcz községének a nm. m. kir. földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium megengedte, hogy ott évente augusztus 18-án országos, és minden szombaton hetivásár tartassék.

* Tóth István a Maros-Tisza-társulat főmórnöke f. évi június hó 30-án hosszas szenvedés után Nagy-Szt.-Miklóson elhunyt. Egyike volt ő azon régi magyar typosoknak, aki ritka becsületessége, őszinte, nyílt jelleme és barátságossága által olyan népszerűsége tett szert, hogy alig van megyénkben de talán az egész Maros mentén is ember, aki a kedélyes „Pista bácsi”-t ne szeretete volna s őszintén nem sajnálná elhunytát.

* A n.-becskereki községi nép- és ipariskola értesítője. Ugy hisszük, nem teszünk érdektelen dolgot, ha ezen, szerkesztőségünknek is beküldött értesítő, habár röviden is, de mégis némileg iparkodunk a tanúgy iránt elszerelettel viseltető olvasóinkkal megismertetni. — Hogy községi tanintézményünk a mai korszellem legmagas-

fokán áll, afölött meggyőződhetett mindenki, aki az imént lefolyt tanév menelére csak mellékesen is ügyelt. — Diszes iskolai palota épület, derek, szakkavartott tanítók és tanítónők, letterős, visszorgalmu és jeles készségű igazgató elegendően bizonyítják fennebbi állításunkat. — És mindezt városunk a jó, nemes és széperl rajongó polgárságának, lankadatlan polgármesterének, okszerűen intézkedő iskolaszéknek, de legisleginkább Steinbach Antal, kir. tanácsos és ker. tanfelügyelő ur hőcs utmutatása, gondozása és fáradozásainak köszönhetjük. — De hogy ez áldozatok és fáradozások megtermették a gyümölcsöt, azt igazolták a sárvizsgák, melyek e lapok mult számában valamint e számában is máshelyt külön ki van tüntetve, és így nekünk nem marad más hátra, mint átérni az értesítőre, melynek I. fejezetét Szabó Sandor, közs. tanító ur „Az iskolai higiénia” című értekezése képezi. A dolgozat nagyon jó, és tanuskodik az értekező és úgy körüli szakértelméről és olvasottságáról. Targyalja az iskolaszoba levegőjét, az azokbani világozottságot és a padokat. — A II. fejezet közli az adatokat a népiskola történetéhez. Itt a többek közt felemlítették az 1882/83. évi költségvetés is, mely évi 10,025 forint 35 krt tesz, és melyhez a kormány 1800 forint államsegéllyel járul — Felemlítettük továbbá, hogy Kulifay Lajos, Várady Mihály kir. tanácsos, Kovách Agoston kir. tanácsos és iskolaszéki tag urak 5—5 forint ajánlottak fel jutalmul — mint az újvívi üdvözletek megváltási díját — oly két fiatalok részére, kik német eredetűk daczára a magyar nyelvben, jó magaviseletük mellett, a legjobb előmenetelt teszik. — A tanterem új padokkal látatnak el. — A lefolyt tanévben beiratott 580 tanuló; ha e számot összehasonlítjuk a mult évi 551-gyel, úgy a tanulók jelen évi szaporodása 29. Egy osztályra középszámmal 52 tanuló esik. — Ismételt tanuló e tanévben 25 jelentkezett. — Az egészségi állapot a lefolyt tanévben nem volt oly kedvező, mint az 1881/82-ik évben. A vörhenynek több tanuló esett áldozatul. — Az iskolai takarékpénztár mindinkább felkaroltatik. Mig az 1881/82-ik évben volt 32 betevő, a betett összeg pedig 34 forint 7 kr., addig az idén a betevők száma 63, a betett összeg pedig 94 forint 69 kr. A szaporodás tehát 60 forint 62 kr. — A szorgalmas és jó magaviseletű tanulók jutalomban részesültek. — A könyvtár 592 darab értékes könyvből áll, kiadott reá összesen 227 forint. — A tantestület külső működéséről dicsérreltel kell felemlitnünk, hogy különösen az egyleti gyűléseken jelentékeny tevékenységet fejtett ki. Igy 1882. október hó végén városunkban tartott tanító-főok-egyleti ülés alkalmával Szilvássy János tanító ur gyakorlati előadást tartott „az olvasmányok kezeléséről”, 1883. jan. hóban Baaden Károly igazg. a „Munkás-képző- és társalgó-egyletben” nagyszámu közönség előtt népszerű felolvasást tartott a „léghőri villamosságról”. — A III. fejezet tartalmazza az ipariskolát, mely áll egy előkészítő, két II. és egy III. vagyis szakosztályból. — Az ipariskolát közvetlen a város tartja fenn és 1334 forint 80 krt állapított meg, melyből 400 forint a temesvári iparkamara subventiója. Az egyesült ipartársulat évi jövedelmének 10%-át szintén ipariskolai czélokra fordítja. A jó viseletű és szorgalmas tanulók jutalomban részesültek. A IV. fejezet elősorolja a tananyag és tankönyveket. — Az V., VI. és VII. fejezet tartalmazza a tanfelügyelőség, az iskolaszék és ipartanodai bizottság, a tantestület és a hitelemzők névsorozatát. — A VIII-ik fejezet közli a statisztikai állapotot, a IX-ik az erdemssorozatot valamennyi osztályokból, a X-ik az erdemssorozatban előforduló számjegyek rövidítését, a XI-ik az iskolai takarékpénztár állapotát, a XII. a jutalomban részesültek névsorát és a XIII. az értesítést a jövő tanévre. Sz.

* Miniszteri látogatás. Báró Kemény Gábor közm. és közl. miniszter úr ő nagyméltósága Baros Gábor államtitkar és Rapacs Radó osztálytanácsos urak kíséretében f. hó 9-én este érkezék Pancsovára, tizediken a pancsova — kubini armentesítő társulat vedlőléseit és a Tisza torkolatát szemléli meg; az éjt Elleméren tölti. Tizennegyedikén a tiszaí gátakat tekinti meg egész Zentaig. Tizenkettedikén Szeged felé folytatja útját. Miniszter úr ő nagyméltósága megyénk területén mindenütt ünnepélyes fogadtatásban részesítetik.

* Nagy jégverés pusztított pár nap előtt Lippa környékén. A borzasztó zivatar, mely 3—4 órakor keletkezett, galambtojásnyi nagyságu jégesséssel haladt át a városon, s legtöbb pusztítást vitt véghez a „svábhgyei szőlőkben”.

* Az Arany emlék alap javára a kir. tanfelügyelőséghez utólag még beérkezett a pancsovai tanítói főkegyellettől 10 forint, a franczföldi olvasó-egylettől 2 forint, a franczföldi tanestülettől 1 forint, a német-écskai községi iskolaszék által rendezett ünnepély jövedelme 10 forint, összesen 23 forint, mely összeg rendeltetési helyére már elküldetett.

* A Fővárosi lapok vasárnapi száma Endrődi Sándor következő szép versét közli:

H a i d é.
Haidé, a szultán szép leánya,
Sétál a kerti fák alatt;
Hallgatja: mit zokog a szellő
És mit cseveg a csacska hab?
A lombos, árnyas fordulónál
Ahogy egy kissé megpihen —
Valaki gyorsan megcsókolja
És tova tünik hirtelen...

„Ha! vakmerő, szennyes rabzolga!
Fogjátok el! — kaftánja kék...”
— A hajcsa felveri a kertet
És a palota belsejét.
Maga a szultán, trónján ülve,
Iszonyatos haragra gyul:
„Elő, elő a nyomorultat,
Meglakol irgalmatlanul!”

Mellette all leánya, Haidé,
Mikor behozzák a rabot:
Kaftánja kék, de szeme párja
Lobogó, mely tüzben ragyog.
Kaftánja kék, — de ajka kedves
És arca olyan halavány...
„Ez volt a vakmerő, leányom?”
— „Nem ez!” Csak ennyit mond a lány.

* Pályadíj gazdasági műre. A békésmegyei gazdasági egyesület „a nyári istállózás leghelyesebb módja felett” 1879., 80., 81. és 82-ben eredménytelenül tartott irodalmi pályázatot — megmérszerezett díjjal megújította. — Terjedelmére nézve a munka mintegy 8 írott iv legyen és legkésőbb 1884. decz. 31-én az egylet elnökségéhez (B. Csabán) idegen kézzel írva jelíggel elalvatva és a jelígt kivülről, a szerző nevépedig belülről tartalmazó levél melléklésével beadassék. Az egylet részéről kinevezendő szakértők által legjobbnak itélendő munka, ha díjra általában véve érdemes, 100 drb 4 frtos aranyral fog díjaztatni.

* „A nőm kívánataira” cím alatt az aradi „Alföld” Nyilletterben követező nyilatkozat jelent meg: Én alulirt a nyilvánosság előtt kijelentem, hogy korcsmába, vagy bármi néven nevezendő borházba, soba többé nem megyek, és ennek alapján fölkerem barátaim és ismerőseimet, hogy kíméljenek meg egy szóval is, a fönt említett helyekre hogy kövessem őket. Továbbá fölhatalmazsom adom, bárki legyen is az, ha személyemet az említett helyeken meglátja 50 forintot, azaz ötven forintot a városi szegény árvaák javára tölem követelhet, vagy bíróság bejahat. — Arad, 1883. július 1-én. Ternay Ernő.

* Összehasonlító statisztika. A mult 1882. Bpsten évben szül. 14062, meghalt 12869 egyén; Szegeden szül. 2902, megh. 2249, Szabadkán szül. 2883, megh. 2790; Debreczenben szül. 1662, megh. 1535; Pozsonyban szül. 1629, megh. 1846; Kecskeméten szül. 2016, mh. 1534; Aradon szül. 1354, megh. 1438; Temesvárott szül. 1232, megh. 1305; Bekés-Csabán szül. 1723, mh. 1314; Nagyváradon szül. 1164, megh. 1207; Pécsen szül. 998, megh. 831; Kassán szül. 1028, megh. 942; Székesfehérváron szül. 1001, megh. 828; Zomborban szül. 925, megh. 841; Miskolcson szül. 976, megh. 742; Verseczen szül. 933, megh. 1035.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

A magyar pénzügy. hazánk ez egyetlen közgazdasági és pénzügyi szaklapját, a június (félévi) előfizetési ideny alkalmából legmelegebben ajánljuk olvasóink különös figyelmébe. E kitűnően szerkesztett szakfolyóirat, két és fél évi fennállása után, a mivel közönség és mérvadó körök teljes méltóságban részesül és ma már pénzügyeteket, iparvállalatok, kereskedők, tőkepénzesek és gazdák részére nélkülözhetlen lévén, a legelterjedtebb heti lapok közé tartozik. A Magyar Pénzügy pártékezt nélkül, szakirók tollából erdeti cikkei bő tájékozást nyújtanak a közgazdaság, ipar, kereskedelem, termelés, gazdasági forgalom, be- és kivitel, statisztika, biztosítás és közlekedés terén előforduló általános érdeki mozgalmakról. Vidéki pénzügyetereink érdekeire különös tekintettel lévén a szerkesztőség, ezek körében a Magyar Pénzügy méltán pártfogolattik, annyira, hogy már alig találai az országban hitelintézetet vagy szövetezetet, mely ez egyetlen magyar pénzügyetési szaklapot anyagilag és szellemileg ne támogassa. — A Magyar Pénzügy rendes ingyen mellékletét képezi az Általános Sorsolási Értesítő, mely havonként 2—3-szor a sorsjegyek és egyéb értékpapírok huzásairól kimerítő és hiteles kimutatásokat közöl. — Előfizethető a kiadóhivatalban (Budapest, Mária Valéria-utca 3) és minden könyv-árusnál félre 4 frttal — negyedévre 2 frttal. — A Magyar Kereskedők Lapjával együtt rendelve: félre 5 frttal, negyedévre 2 frt 50 krtt.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.

NYILTTÉR. *)

Nyilvános köszönet.

Istenben boldogult, szeretett atyánk, ínpánk, nagy atyánk és nagyipánk Popovych János, jánosföldi községi jegyző elhalálózása folytán a megtartott gyászos végtisztelennél részveit és megjelentek nagyságos Lunyacsak Ignác módosi prépost ur, tekintetes Hertelendy Imre párdányi kerületi szolgabíró ur és a párdányi kerület tisztelt jegyző urának, nemkülönben mindazon jelen volt tisztelt uraknak, kik drága halottunknak az utolsó gyászos végtisztelést adáshoz fáradni sziveskedtek, fogadják e nyilvánosság terén a legforróbb köszönetünk kifejezéséért; mit is személyesen tenni képesek nem voltunk, minthogy e szeretett halottunk halála bekövetkeztéről igen későn értesültünk.

Popovych Sándor és neje szül. Fazekas Terezia, Popovych férj. Lakay Bibianna, és férje Lakay Imre.

*) Az e rovat alatt közölt cikkek nem vállal felelősséget a szerk.

2. sz. 1883. **Hirdetmény.** (200-3.2)

Az országgyűlési képviselő választásra jogosított Nagy-Becskerek v. polgároknak az 1884. évre érvényes birandó, kiigazított és városnegyedenként betürendben összeállított ideiglenes névjegyzéke elkészítetvén, az valamint a külön névjegyzék is az 1876. évi XVIII. t. cz. 2. §-ának rendelkezéséhez képest a f. évi július hó 5-től kezdve, f. é. július hó 25-ig a városház nagy termében mindennap délelőtti 8-12 óráig közszemlére kitéve leendő, a mi oly megjegyzéssel tétetik közhírré, hogy a kitűzött helyen és időben azt mindenki megtekintheti, a délutáni hivatalos órákban pedig le is másolhatja, s hogy a névjegyzék ellen intézendő fellebbezések az 1874. évi XXXIII. t. cz. 44. §-ához képest a f. évi július hó 5-től július hó 15-ig beérkezendő és ugyancsak a fenti határidőben és helyen közszemlére kitéendő fellebbezések pedig a netán teendő észrevételek az 1874. évi XXXIII. t. cz. 45. §-a értelmében a f. évi július hó 16-ától július hó 25-ig a központi választmányhoz címelve, a polgármesteri hivatalnál nyújthatók be.

Kelt Nagy-Becskerek rendezett tanácsa város központi választmányának 1883. évi június hó 14-én tartott üléséből.

Kulifay Lajos,

polgármester, mint a központi választmány elnöke.

5207. sz. k. i. 1883. **Hirdetmény.** (195-2.2)

Mután a helybeli kir. kincstári uradalomtól megvett italmérségi jog, mint a város egyik közbirtokosságának kezelési módját magában foglaló „városi italmérségi szabályrendelet” a városi képviselő testület által folyó évi június hó 11-én és folytatva tartott rendes havi közgyűlésében tárgyalatott és megállapított; ennek folytán az 1871. évi XVIII. t. cz. 105. és 106. §-ainak rendelkezéséhez képest folyó évi június hó 15-ától kezdve 30 napon át közszemlére kitétetik azzal, hogy az a hivatalos órákban a vár. főjegyzői hivatalban megtekinthető és az az elleni észrevételek a fenti kitett határidőben a vár. tanácsához benyújthatók.

A fenti határidő eltelté után a szabályrendelet a vonatkozólagos közgyűlési határozat és az ellen netán beadott felfolyamodványokkal együtt, felülvizsgálás, illetve jóváhagyás végett a megye tekintetes törvényhatósági bizottsághoz fog felterjesztetni.

Kelt Nagy-Becskerekben, 1883. évi június hó 18-án.

Kulifay Lajos,
polgármester.

Arverési hirdetmény.

Mellyel ezenel közhírré tétetik; hogy az eleméri közbirtokossági uradalom tulajdonát képező, és Német-Elémér, Szerb-Elémér, Tót-Aradác, Szerb-Aradác, Szent-Mihály s az úgynevezett Zsablai révnél lévő italmérségi jog u. az ennek gyakorlásához szolgáló épületek és N-Eléméri uradalmi irodában f. 1883. évi július 15-én reggeli 9 órakor, három egymás után következő évekre u. m. 1883. évi október 1-től 1886. évi szeptember 30-ig terjedő időre arverés útján haszonbérbe fog adani.

Kikiáltási ár 1800 forint o. é. létszen, melyen alól a kérdéses jog haszonbérbe ki nem adatik.

Minden arverelő tartozik készpénz, avagy állampapírokban bánatpénz fejében 500 forint o. é. letenni.

Az egyéb arverési feltételek, minden szombat és vasárnapon reggeli 9 órától, déli 12 óráig Német-Eléméren az uradalmi irodában megtekinthetők.

Eleméren 1883. évi június hó 25-én.

Az eleméri közbirtokossági uradalom.

(192-3.2)

4622. sz. ki. 1883. **Pályázat.** (186-3.3)

Torontálmegye tekintetes közgyűlésének f. é. május hó 7-én 255/7052. sz. a. kelt határozatával Perlasz községében egy segédjegyzői állomást 400 forint o. é. évi fizetéssel engedélyeztet.

Ezen segédjegyzői állomás választás útján betöltésére határidőül folyó é. július hó 9-ik napjának, d. e. 9 órája, tüzetik ki a helyszínén, az az Perlasz község irodájába.

Felhivatnak a pályázni kívánók, hogy szabályszerűen felszerelt felfolyamodványukat, melyben kitétetendő, hogy a hivatalos magyar nyelven kívül a szerb nyelvet is szóban és írásban bírják a választást megelőző f. évi július hó 8-ik napjának, d. u. 6 órájáig, alulírt szolgabírói hivatalnál nyújtsák be.

Antalfalván, 1883. évi június hó 15-én.

Szolgabíró ur hiv. távol:

Halász István,
ib. szolgabíró.

1729. sz. **Pályázat.** (184-3.3)

Az üresedésben lévő magyar- és szerb-íttebei körorvosi állomásnak választás útján leendő betöltésére ezenel pályázat nyitattik, s választási határnapul 1883. évi július hó 16-ik napjának, d. e. 9 órája, Szerb-Íttelebe községében mint a körorvosi szék helyén a helység házában kitétetik.

Ezen állomással a szövetkezett községek részéről 700 forint évi fizetés, továbbá minden nappali 50 kr. és éjjeli látogatásért 1 forint külön díjazás van egybekötve. Fizető képtelen szegények ingyen látogatandók.

Felhivatnak tehát mindazon orvos urak, kik ezen állomás elnyeréséért pályázni óhajtanak, hogy az 1876. évi XIV. t. cz. értelmében kellőleg felszerelt pályázati felfolyamodványukat a választást megelőző napig az alulírt szolgabírósnál benyújtsák.

Ez alkalommal az ugyancsak üresedésben lévő szerb-íttebei szülésznői állomásnak betöltése végett is a választás meg fog tartatni, melylyel 60 forint évi fizetés és minden szülési esetenél való segédkezésért 1 forint látogatási díj van összekötve.

Az okleveles szülésznők által benyújtható pályázati felfolyamodványok a fenti határidőig elfogadhatók.

Párdányban, 1883. június 13-án.

Torontálmegye párdányi szolgabírói hivatala.

2259. sz. 1883. (185-3.3)

Arverési hirdetmény.

Dieffenbachné, szül. Nedelykovits Adel, és érdektársainak kerelmére az önkéntes arverés akként, hogy az nyilvankönyvi hitelezők ellenében végrehajtási arverés joghatályával bírjon, az 1881. évi LX. t. cz. 204. §-a alapján és a 140. §-a értelmében a nagy-becskereki kir. törvénzék területén lévő, Török-Becse községben fekvő, a 385. sz. tjkvben, 448. összeirási sz. alatt foglalt ház és belleleknek ötheted részére 3333 forint 33 1/3 krtban, valamint Frányova községben fekvő a 290. sz. tjkvben 263., 264. és 265. összeirási számok alatt foglalt üres házhelynek öthated részére 125 forintban, az ugyanitt 1161. o. i. sz. a. foglalt házhelynek öthated részére 16 forint 66 1/2 krtban, az ugyanitt 2036., 3098., 5454. és 5546. részlet számok a. foglalt 14 hold urb. földnek öthated részére 3697 forint 50 krtban, az ugyanitt 2412., 3096/a., 4502. és 5463. r. sz. alatt foglalt 18 hold 1066 2/3 □-ól urb. földnek öthated részére 4574 forint 16 2/3 krtban, az ugyanitt 2048., 3078., 3095., 4555/b. és 5461. részletszámok alatt foglalt 21 hold 400 □-ól urb. földnek öthated részére 5513 forint 33 1/2 krtban, az ugyanitt (4503., 4504.) és 5452. részletszámok alatt foglalt urb. földnek 1711 forint 66 1/2 krtban, az ugyanitt (2114-2116.) részletszámok a. foglalt 4 hold 196 □-olnyi ház és káposztás kertnek 992 forint 50 krtban és az ugyanitt (1467., 1468.) részletszámok alatt foglalt 1 hold 500 □-olnyi szőlőnek öthated részére 266 forintban ezenel megállapított kikiáltási árban a 3078., 3095., 3096/a. és 3098. sz. részletekre a n.-kikinda-n.-becskereki vasut javára feljegyzett kisajátítási jog épségben tartása mellett elrendeltetik.

A költségek jelen kérvényért 48 forint 64 krtban állapítatnak meg.

Az arverés megtartására határidőül 1883. évi október hó 10-ik napjának, délelőtti 10 órája, Török-Becse, és 1883. évi október hó 11-ik napjának, délelőtti 10 órája Frányova községek hazáinál tüzetik ki.

Arverezni szándékozók, Dieffenbachné, szül. Nedelykovits Adel, és Nedelykovits Miklós kivételével, tartoznak az ingatlanok becserának 10%-át, vagyis 333 forint 34 krt, illetve 12 forint 50 krt, 1 forint 67 krt, 369 forint 75 krt, 457 forint 42 krt, 551 forint 34 krt, 171 forint 17 krt, 99 forint 25 krt és 26 forint 60 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért két egyenlő részletben, és pedig az első az arverés napjától számítandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 3 hónap alatt, minden egyes vételári részlet után az arverés napjától számítandó 3% kamatokkal együtt az 1881. évi december hó 6-án, 39.415/l. M. szám a. kelt rendeletben előírt módon, a n.-becskereki m. kir. adóhivatalnál, mint bírói letéti pénztárnál letézteni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni. Az ezen arverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított arverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság, mint nyilvankönyvi hatóságnál Nagy-Becskerekben a megye hazán és Török-Becse és Frányova községek előjáróságainál tekinthetők meg.

Ezen arverési hirdetmény egy példánya a bíróság hirdetményi táblájára kifüggesztetni, továbbá kifüggesztés végett, az arverési feltételek pedig megtekinthetés végett egy-egy példányban Török-Becse és Frányova községek előjáróságainak, nemkülönbön ezen arverési hirdetmény egy példánya Kumán szomszédos községben a helybeli szokás szerint azonnali körözés végett a nevezett községek előjáróságaihoz megküldetni, és tekintve, hogy a kikiáltási ár 2000 forintot meghalad, ezen arverési hirdetménynek törvényszerű kivonata a „Budapesti Közlöny” hivatalos és a helybeli „Torontái” című lapokban háromszori közzététel végett végrehajtható ügyvédjének kiadatni rendeltetik, a ki utasítatik, hogy a közzétételt igazoló lappéldányokat az arverés foganatosítására kiküldöttnek adja át.

Ezen arverési hirdetmény az egyidejűleg megállapított arverési feltételekkel együtt az 1881. é. LX. t. cz. 153. §-a intézkedéséhez képest a keresetre hozott első végzésre előírt szabálya szerint.

Kelt a nagy-becskereki e. f. kir. törvénzék teleknyvi osztályának 1883. évi ápril 18-án tartott ülésében.

Üzlet megnyitás.

Alólírottak van szerencséje a t. cz. közönségnek becses tudomására hozni, hogy ő a bold. **Meckl János-fele nyereg-üzletet**

átvette és azt saját nevével tovább vezetendi. Elvállal továbbá minden e szakmába eső dolgokat és azon fog lenni, hogy a t. cz. közönséget pontos és lehető legelőcsőbb kiszolgálát által kielégítse.

Szíves megrendelésekért eszedézik alázattal
Wälder János,
nyerges mester.
A műhely a boldogult **Meckl János-fele** házbán létezik. (204-3.1)

Cseplőgépek.

A legkedveltebb gözcséplőkészleteket a m. állami gyárból, valamint a legkiválóbb járgányos cseplőgépeket, hordozható hűtőszekrények, szénajutók stb. mezőgazdasági gépeket készletben tart

Solymos Manó,

gépraktárjában
Temesvár, Józsefvaros, a Hunyadihid közelében
(155-10.8)

Budapest, 1883. ápril hó.

FRIDRICH N.,
az **Alter és Kiss** cég eddigi első szabófonóke.

Megérkezvén divat-tanulmányozási és bevásárlási utazásomból, kérem a mélyen tisztelt hölgyeket, hogy engemet nagyrabecsült kegyükkel és megbízásikkal szerencséseltetni sziveskedjenek, miután törekedni fogok, a legelőcsőbb árak mellett is, a legjobb francia divatlapok és minták szerint dolgozni. Különösen kérem a mélyen tisztelt hölgyvilágot, méltóztassék tekintetbe venni, hogy én mindent személyesen előállított, és első kézből beszerzek, ennél fogva legelőcsőbb árakon szolgálni képes vagyok. — Tizenkét év óta mint első fonóke az „Alter és Kiss” cégnek, ennek legvirágzóbb korszakában: az én ruhakészítményem és lovagló-öltönyeim ezen üzletnek a bécsi világiállatásnál, ugyiszinte a székesfehérvári országos kiállításban is a jutalomérmét nyerték. — Egyuttal értesítem a nagyra tisztelt hölgyvilágot, hogy én már megvett szöveteket is készítésre elfogadok, és ha kívánatnak, bármily ruhát vagy öltönyt hat óra alatti teljes elkészítésre is elvállalok.

Folyó évi május 1-je óta: Váci utca 9. sz. alatti műterem „a kek csillaghoz” címzett boltihelyiség fölött. (173-64)

Kutvállalat: **Kahl és társa, Krondorf.**

KRONDORFI
Savanyu-Kút
STEFANIA
Koronahercegnő forrás.

Trieszt 1882. arany érem.

Szénsavgazdag, természetes, luganyos asztali víz; jónak tapasztaltatott a legzöszervek, a gyomor és a hólyag bántalmaknál. (188-12,13)

Föraktár Nagy-Kikindán Nack Ede és Ujvidéken Kleintsek József uraknál.

Kellner Ferencz
valamennyi gazdasági gépek, különösen:
gőzcséplőgépek, járgányok, trieurök, rosták stb.

GYÁRI RAKTÁRA
a t. gazdaközönségnek legmelegebben ajánlatik.

A jótállási kötelezettség, minden gép kitünő s tartós szerkezeteért s kiváló munkaképességeért szívesen elvállaltatik. Eladás gyári árak és könnyű fizetési feltételek mellett.

GÉPRAKTÁR:
temesvári ut
Nagy-Becskerekben.

ÜZLETHELYISÉG:
„Az arany vakaróhoz”,
Hunyady- (fő-) utca
Nagy-Becskerekben.

(168-12.6)

Melléklet a „Torontai” 1883. évi 27-ik számához.

3166. sz. ex 1883.

(207—1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A n.-becskereki kir. e. f. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bagyura Sándor, szerb-íttebei lakos végrehajtónak, Jakus Imre, magy.-íttebei lakos, végrehajtást szenvedő elleni 100 frt kártalanítási tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a nagy-becskereki kir. törvényszék területén lévő, Magyar-Ittebe községben fekvő, a 364. sz. tjkvben A. I. (697., 698.) részlet- és 407. összeirási számok a foglalt háznak egy ötödésére 160 frtban, az ugyanitt A. I. 1618. részletszám alatt foglalt 1 hold 668 ölnyi szőlőnek egy ötödésére 135 frt 40 krban, és az ugyanitt A. I. 2301. és 2587. részletszámok alatt foglalt 2 hold 800 ölnyi urbéri földeknek egy ötödésére 188 frt 53 krban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi augusztus hó 14-ik napján, délelőtti 10 órakor, Magyar-Ittebe községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik, végrehajtató kivételével, tartoznak az ingatlanok becsárának 5%-át, vagyis 8 frtot, illetve 6 frt 77 krt és 9 frt 43 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. é. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt atszolgáltatni.

Kelt a n.-becskereki e. f. kir. tszék telekkönyvi osztályának 1883. évi május hó 9-én tartott ülésében.

3244. sz. ki. 1883.

Pályázat.

(205—3.1)

Franzfeld községben az orvosi állomás megüresedvén, ezen állomásnak választás utján betöltésére a határidő f. évi augusztus hó 2-ik napjának délelőtti 10 órára Franzfeld községében ezennel kitézetik.

Ezen állomással következő járulékok vannak összekötve: Évi fizetés 750 frt, szabad lakás, nappali látogatásért 20 kr., éjjeliért 40 kr., a busszemlézetért, — mely szintén a megválasztandó orvos teendője leend, — a megyei szabályrendeletben megállapított díjak.

Köteles leend a megválasztott községi orvos a halottkémii, továbbá mindazon orvosi teendőket, melyek törvényen alapulnak, felsőbb rendelkezésre díj nélkül elvégezni.

Felhivatnak mindazon orvos tudorok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy kérvényeiket legalább három nappal a választást megelőzőleg alólítottak küldjék be, — megjegyeztetik, hogy Franzfeld községe 3600 német ajkú lakossal bír, kik az orvosi segélyt igénybe szokták venni. Pancsován, 1883. június hó 27-én.

Szolgabíró akadályozva: Augusztin Miklós, s. szolgabíró.

2483. sz. ex 1883.

(210—1.1)

Árverési feltételek.

Schattles M. végrehajtónak, Vuicsin Danilo végrehajtást szenvedő elleni 55 frt 60 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében.

1) Az 1883. évi július hó 31-ik napján, délelőtti 10 órakor, Mellence községében megartandó nyilvános árverésen árverés alá bocsátatik a nagy-becskereki kir. tszék területén lévő, Mellence községben fekvő a 470. sz. tjkvben A. I. 3305., 4291., 6102. és 7566. részletszámok alatt foglalt egész urbéri telek tizenkettőnek és 7566. sz. részletre a nagy-kikinda—nagy-becskereki vasut javára foljgyezett kisajátítási jog épségben tartása mellett 349 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban.

2) Ezen árverésen a fent körülírt ingatlan a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

3) Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 34 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. k. m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt atszolgáltatni.

4) Vevő köteles a vételért két egyenlő részletben, és pedig: az elsőt az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 4 hét alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6%-os kamatokkal együtt az 1881. évi december 6-án 39.425. i. m. sz. a. k. rendeletben előírt módon a n.-becskereki m. kir. adóhivatal, mint bírói letéti pénztárnál lefizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

5) Vevő köteles az ingatlant terhelő és az árverés napját követőleg esedékes adókat és áruházási illetéket viselni.

6) Vevő a megvett ingatlan birtokába az árverés jogerőre emelkedésekor lép, és annak haszna, de terhe is őt illeti.

7) A vevőnek a vételi bizonyítvány az 1881. LX. t. cz. intézkedései értelmében csak az esetben fog kiadatni, ha az árverés napjától számított 15 nap alatt az idézett t. cz. 187. §-a intézkedésének megfelelő utóajánlat nem tétetik.

8) A tulajdonjognak vevő javára bekebelezése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog hivatalból elrendeltetni.

A mennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének a kitűzött időben eleget nem tenne, az általa megvett ingatlanra az érdekeltek bármelyikének kérelme következtében az 1881. LX. t. cz. 185. §-a szerint vevő veszélyére és költségére, bánatpénzének elvesztése mellett újabb árverés fog elrendeltetni.

Kelt a n.-becskereki kir. tszék tkönyvi osztályának 1883. évi ápril 18-ik napján tartott ülésében.

2513. sz. ex 1883.

(202—1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A n.-becskereki kir. e. f. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Spitzer Adolf, nagy-becskereki lakos végrehajtónak, Krumenaker István, szinte n.-becskereki lakos, végrehajtást szenvedő elleni 665 frt tőkekövetelés és jár., egyidejűleg az 1882. évi 5194. szám a. k. végzéssel kimondott csatlakozás folytán az 1881. évi LX. t. cz. 167. §-ának első bekezdése alapján Krumenaker János, n.-becskereki lakos, későbbi végrehajtató 400 frtnyi tőkekövetelése és jár. iránti végrehajtási ügyében a n.-becskereki kir. törvényszék területén lévő, N.-Becskerek városában fekvő, a 3278. sz. tjkvben A. I. (221. 222.) részlet- és 139. összeirási számok alatt foglalt ház és tartozékaira, Krumenaker Miklós elethoszglani szabad lakasi jogának épségben tartása mellett, az árverést 720 forintban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi július hó 31-ik napján, délelőtti 10 órakor, ezen kir. e. f. törvényszék telekkönyvi hivatalában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 72 forintot készpénzben vagy az 1881. é. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt atszolgáltatni.

Kelt a n.-becskereki kir. törvényszék telekkönyvi osztályának 1883. évi ápril 18-ik napján tartott ülésében.

410. sz. 1883.

(183—3.3)

Árverési hirdetmény.

Alólított községelöljáróság által ezenel közhírré tétetik, miszerint néhai Fernbach András és Megdolna hagyatékához tartozó, Billét község határában fekvő alant megnevezett ingatlanok f. évi június hó 25-én, esetleg július hó 9-én, itthelyt nyilvános árverésen délelőtti órákban el fognak adatni, u. m.:

1. Egy 157. összeirási 100. tjk. sz. a. fekvő ház és ahhoz tartozó egész urbarialis telek föld 6500 frt becsértékkel;

2. Egy 17. összeirási és 100. tjk. sz. a. fekvő ház és fél telek föld 3500 frtra becsülve.

Venni szándékozik ezenel tisztelttel felszólíttatnak, 10% bánatpénzzel ellátva, e község háznál fenn jelzett napon az árveréshez megjelenni.

Az árverési feltételek naponta a hivatalos órákban megtekinthetők.

A községi előjáráságrt: Billéten, 1883. június hó 12-én. Stünszky Döme, Thöresz Mihály, jegyző. bíró.

ket szeretne látni, valami belső ösztön más emberek, más életmódok felé vonz; — de meg ha a „bonton” is megkívánja, hogy évenként legalább egyszer ott hagyjuk az otthon, egy is, más is ellenállhatatlanul hat be reánk, — bizon, bizon, igen nehéz dolog a honneradás. Nehéz, ha otthon kell maradnunk, de még nehezebb, ha volna még egy hely, hová a megszokott körből, megúnt falak közül menekülni lehetne.

azt a benső irt kitőlheti, mit folyton érez, a minek nyomasztó hatásától sohasem szabadulhat, — a ki csak azért utazik, hogy a szórakozások közepette lelke elvesztése rugékonyságát, szelleme élénkségét, — azt bizon akkor se irigyeljük, ha naponta annyit költözik is, mint a miből egy szegény hivatalnok egész éven át élhet. A ki nem utazhatik, maradjon otthon. Nézzé meg az őt környező világot

mellett. — Olvassunk utazási műveket! Olvassunk érdekes útleírásokat! Egy ily jó könyvvel kezünkben pár perc alatt tovább jutunk, mint a mennyire a villámvonat ragadhatna; az uti élményeit úgyesen elbeszélő szerző vezetése mellett nem vagyunk időhöz, határhoz kötve. Vámsorompók, akadályok, nehézségek magától tűnnek el, útnk szabad, szabad — mint maga a gondolat.

Ez lenne tehát a legkellemesebb, a legolcsóbb utazás! Persze nevétes az, ha valaki ennyire subjective itél meg másokat is. Az agglagények felkocagnak, az élvágyó fiatalok gúnyosan mosolyog; a boldogtalan férjek talán meg is átkoznak tanácsaimért, de hát talán csak nekem is lesznek partolóm, védőim. Ezek kezébe teszem le ügyemet: Páristól Samarkandig az ő társaságukban utazom.

2. sz. 1883.

Hirdetmény.

(200-3.2)

Az országgyűlési képviselő választásra jogosított Nagy-

2259. sz. 1883.

Árverési hirdetmény.

(185-3.2)

Üzlet megnyitás.

ecses
-féle

al és
ehető

108,

ázban
-3.1)

állami
lőgé-
ajtók

zelében

2294. sz. tlvk 1883.

(206-1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagy-beckereki kir. e. f. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Popovits Axent, ügyvéd, nagy-beckereki lakos végrehajtónak, Maximcsev Macza, szinte n.-beckereki lakos, végrehajtást szenvedő elleni a birtokközösség megszüntetése és 35 frt tökéketelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a nagy-beckereki kir. tszék területén lévő, N.-Beckerek városában fekvő 680. sz. tlvkben A. I. (1177., 1178.) részlet- és 735. összeirási számok alatt foglalt belsőre az árverést 720 frtban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1883. évi **julius** hó 23-ik napján, délelőtt 10 órakor, ezen kir. e. f. törvényszék tlvknyvi hivatalában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik, végrehajtató kivételével, tartoznak az ingatlan becsárának 5%-át, vagyis 36 forintot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet, 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt N.-Beckereken, 1883. évi ápril 11-ik napján.
A n.-beckereki kir. e. f. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnak tartott ülésében.

2514. sz. ex 1883.

(203-1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A n.-beckereki kir. e. f. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Holczner Mihály, bega-szt.-györgyi lakos végrehajtónak, Kreczul Mojsze, szinte bega-szent-györgyi lakos, végrehajtást szenvedő elleni 121 forint 13 kr. tökéketelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a n.-beckereki kir. tszék területén lévő, Szent-György községben fekvő, és pedig az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-ának, d) illetve a) pontjai értelmében, a 237. sz. tlvkben A. I. (477., 478.) részlet- és 190. összeirási számok alatt foglalt egész ház és 620 □-ölnyi házhelyre 471 frt 33 krban, és az ugyanitt 778/a. részletszám alatt foglalt 177 1/2 □-ölnyi egész pótkertre 24 forint 6 krban

ezennel megállapított kikiáltási áron az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1883. é. **augusztus** hó 2-ik napján, délelőtt 10 órakor, Szent-György községhez tartozó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik, tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 47 frt 14 krt, illetve 2 frt 41 krt készpénzben, vagy az 1881. é. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám a. kelt m. kir. igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a n.-beckereki e. f. kir. tszék tlvki osztályának 1883. évi ápril 18-án tartott ülésében.

2922. sz. 1883.

(208-1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A n.-beckereki kir. e. f. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Erdélyi János, bega-szent-györgyi lakos végrehajtónak, Kindl János, katalinfalvai lakos végrehajtást szenvedő elleni 300 frt tökéketelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a n.-beckereki kir. tszék területén lévő, Katalinfalva községben fekvő, a 92. sz. tlvkben A. I. 72. és 218., valamint az ugyanitt A. II. 142. összeirási számok alatt foglalt felüleptényeknek felerészére az árverést 308 frtban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi **julius** hó 21-ik napján, délelőtt 10 órakor, Katalinfalva községhez tartozó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 5%-át, vagyis 15 frt 4 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a n.-beckereki e. f. kir. törvényszék tlvknyvi osztályának 1883. évi május hó 2-án tartott üléséből.

3167. sz. tlvki 1883.

(209-1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A n.-beckereki kir. e. f. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Csakován Manó, n.-beckereki lakos végrehajtónak, Popov Triva, szinte n.-beckereki lakos végrehajtást szenvedő elleni 30 frt tökéketelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a nagy-beckereki kir. tszék területén lévő, N.-Beckerek városában fekvő, az 1195. sz. tlvkben A. I. (2113., 2114.) részlet- és 1239. összeirási számok alatt foglalt, az 1881. évi LX. torv. cz. 156. §-ának, e) pontja alapján egész ház, udvar és kertre 731 frt 8 krban, és az ugyanitt A. I. (6587., 6588.) részlet számok alatt foglalt szőlőnek egy negyedrésze 94 forint 4 krban ezennel megállapított kikiáltási áron az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi **augusztus** hó 4-ik napján, délután 3 órakor, ezen kir. e. f. törvényszék telekkönyvi hivatalában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik, végrehajtató kivételével, tartoznak az ingatlanok becsárának 5%-át, vagyis 36 frt 79 krt, illetve 4 frt 70 krt készpénzben, vagy az 1881. é. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. é. LX. t. cz. 170. § értelmében a bánatpénznek előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt N.-Beckereken, 1883. évi május hó 9-ik napján a nagy-beckereki kir. e. f. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál tartott üléséből.

3552. sz. ki. 1883.

Pályázat.

(201-3.1)

Lemondás folytán üresedésbe jött tarrasi községi irtóki állomásnak betöltésére a pályázat ezennel nyitják azzal, hogy a pályázni szándékozik kellően felszerelt folyamodványokat az évi **julius** hó 26-ig ezen szolgabíró-ságnál benyújtani el ne mulasszák.

Ezen állomással 300 frtnyi évi fizetés van egybekötve. Török-Becsén, 1883. évi június hó 26-án.

Szolgabíró úr hivatalos távollétében:

Gyertyánffy István,

s. szolgabíró.

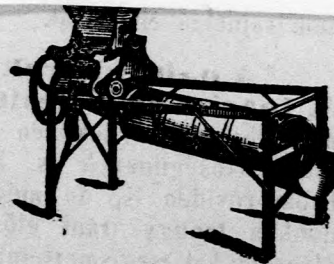
lasztás meg fog tartatni, melyre! 60 frt évi fizetés és minden szülési esetenél való segédkezésért 1 frt látogatási díj van összekötve.

Az okleveles szülésznők által benyújtandó pályázati folyamodványok a fenti határidőig elfogadtnak.
Párdányban, 1883. június 13-án.

Torontálmegye párdányi szolgabírói hivatala.

GERBARTAS.

temesvári ut
Nagy-Beckereken.

„Az arany vakaróhoz“,
Hunyady- (fő-) utca
Nagy-Beckereken.

szep-
ladás

EG: